Malmö stad
Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Datum
2026-11-05

Vår referens
Tilde Tibblin
Planeringssekreterare
tilde.tibblin@malmo.se

Belastningsregisterkontroller inför anställning från och med 1 september 2026 – återrapportering av uppdrag

HVO-2026-1733

Sammanfattning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har givit förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag där begäran om belastningsregisterutdrag även omfattar personal som arbetar nära Malmöbor, exempelvis inom fixartjänster. Förvaltningen bedömer att det endast är fixartjänsterna, utöver de befattningar som omfattas av lagstiftning, som också borde belastningsregisterkontrolleras inför anställning. Förvaltningen lämnar dock inget förslag till beslut eftersom det saknas lagstöd.

Förslag till beslut

1. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden godkänner återrapporteringen av uppdraget från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden den 29 april 2026.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse HVON 2026-04-29 Belastningsregisterkontroller inför anställning fr.o.m. 2026-09-01
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens beslut 2026-04-29
- G-Tjänsteskrivelse HVON 2026-11-27 Uppdrag kring belastningsregisterkontroller
- Bilaga 1

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2026-04-21
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2026-04-29
Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2026-11-17
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2026-11-27

SIGNERAD
2026-11-05

Ärendet

Bakgrund

Den 1 mars 2026 började lag (2026:43) om registerkontroll vid arbete i hemmet åt äldre personer eller vuxna med funktionsnedsättning och lag (2026:44) om registerkontroll vid anställning till ledande befattningar i kommuner att gälla. Båda lagarna är fakultativa, det vill säga att det ges en möjlighet, ingen skyldighet, för kommunen att begära registerutdrag i enlighet med lagarna.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslutade den 29 april 2026 (HVO-2026-1733) att förvaltningen ska göra registerkontroller i enlighet med lag (2026:43) om registerkontroll vid arbete i hemmet åt äldre personer eller vuxna personer med funktionsnedsättning vid anställningsförfaranden som inleds från och med den 1 september 2026.

Uppdrag till förvaltningen

I samband med beslutet om att genomföra belastningsregisterkontroller gav nämnden också förvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag där begäran om belastningsregisterutdrag även omfattar personal som arbetar nära Malmöbor, exempelvis inom fixartjänster (HVO-2026-1733). Detta ärende utgör återrapporteringen av det uppdraget.

Förvaltningen uppfattar att uppdraget gavs med anledning av att det var oklart om ett antal befattningar inom förvaltningen skulle omfattas av beslutet och lagstiftningen eftersom lagen endast avser arbete i hemmet. Dessutom var det tydligt att fixartjänsterna inte omfattas eftersom lagstiftningen avser de insatser i hemmet som ges enligt socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen.

Förvaltningen har nu gått igenom alla olika befattningar inom förvaltningen utifrån innehåll i arbetsuppgifterna och konstaterat att vissa omfattas av lag (2026:43) om registerkontroll vid arbete i hemmet åt äldre personer eller vuxna med funktionsnedsättning, ytterligare några omfattas av lag (2026:44) om registerkontroll vid anställning till ledande befattningar i kommuner och några omfattas inte av någon av lagarna.

Gällande lagstiftning

Lag om registerkontroll vid arbete i hemmet år äldre personer eller vuxna med funktionsnedsättning

Eftersom nämnden redan beslutat att införa belastningsregisterkontroll enligt denna lag görs här inte en heltäckande beskrivning av lagstiftningen.

Genom att tillämpa lag om registerkontroll vid arbete i hemmet åt äldre personer eller vuxna personer med funktionsnedsättning är det avgränsat vilka anställningar som är aktuella för belastningsregisterkontroll.

I lagens förarbete (prop. 2025/26:61) redogör regeringen för sin bedömning kring lagens avgränsningar. Det handlar om att:

- anställda ska utföra **insatser i hemmet**
- insatserna ges åt **äldre** personer eller personer med **funktionsnedsättning**
- insatserna ges enligt **socialtjänstlagen**, LSS eller 12 kap. **hälso- och sjukvårdslagen**.

Bedömningen kring att det endast avser insatser i hemmet är för att när insatser ges i hemmet saknas ofta insyn och kontroll av den som utför arbetet. Regeringen bedömer vidare att beroendeförhållandet mellan den som tar del av insatsen och den som utför insatsen är mer påtaglig än vid insatser som utförs utanför hemmet och skyddslösheten är mer framträdande. Med hem avses både ordinärt boende, vård- och omsorgsboende och korttidsboende.

Regeringen bemöter särskilt remissinstansers synpunkter om att andra verksamheter som inte sker i hemmet, exempelvis dagverksamhet, mötesplatser eller ledsagarservice, också bör omfattas av lagen. Kring dessa resonerar regeringen att även om det kan finnas en utsatthet även i dessa situationer är den inte jämförbar med de insatser som utförs i hemmet. Behovet av registerkontroll väger därför inte lika tungt i fråga om insatser utanför hemmet och några sådana förslag lämnades därför inte av regeringen. Däremot poängterar regeringen att registerkontroller i vissa fall även kommer att omfatta sådan personal eftersom det förekommer att samma personer utför insatser såväl i som utanför hemmet.

Äldre personer och personer med funktionsnedsättning definieras inte vidare av regeringen. Utifrån att hälsa-, vård- och omsorgsnämndens målgrupper är äldre personer och vuxna personer med fysisk funktionsnedsättning, somatisk sjukdom eller demenssjukdom är förvaltningens bedömning att lagen omfattar samtliga av nämndens brukare och patienter då arbete utförs i deras hem.

Regeringen framför i förarbetet att kommunala insatser som riktar sig till äldre personer och vuxna personer med funktionsnedsättning och som utförs i hemmet regleras i socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och 12 kap. hälso- och sjukvårdslagen. Därför framgår det i lagen att insatser som sker med stöd av dessa lagar omfattas.

Sammanfattningsvis är det varken befattning eller arbetsplats som enskilt styr om en tjänst omfattas av lagstiftningen eller ej, det är innehållet i arbetsuppgifterna som avgör.

Lag om registerkontroll vid anställning till ledande befattningar i kommuner
I lag om registerkontroll vid anställning till ledande befattningar i kommuner framgår att en kommun ska få begära att ett utdrag ur belastningsregistret visas upp av den som erbjuds en anställning till en ledande befattning eller annan befattning som är av väsentlig betydelse för kommunens förmåga att utföra sitt uppdrag. Syftet med lagen är att upprätthålla ett skydd för kommunens verksamhet och i förlängningen för dess förmåga eller möjlighet att utföra sitt uppdrag. Registerutdraget visar alla brott där påföljden blivit något annat än penningböter.

Det framgår inte av lagen vad dessa befattningar innebär men lagstiftaren menar i förarbetet (prop. 2025/26:61) att det är arbetsgivaren som efter en individuell bedömning i varje enskilt fall är bäst lämpad att avgöra om en befattning är sådan att förutsättningarna för registerkontroll är uppfyllda. Det handlar om anställningar till sådana befattningar som ger möjlighet att särskilt kunna påverka eller utöva inflytande över verksamheten i ett större perspektiv, och i förlängningen kommunens möjlighet att utföra sitt uppdrag.

Kommunstyrelsens arbetsgivarutskott har fastställt kriterier för registerkontroller vid anställning till ledande befattningar eller annan befattning av väsentlig betydelse (STK-2026-316). Kriterierna ska användas av nämnderna för att få en så enhetlig tillämpning av lagen som möjligt i staden. Alla förvaltningar har gjort en befattningsanalys utifrån kriterierna. Socialförvaltningarna har gjort en gemensam analys för enhetlig tillämpning. Förvaltningschef har därefter fastställt befattningsanalysen som alltså innehåller vilka befattningar som förvaltningen kommer att kräva belastningsregisterutdrag för enligt lagen om registerkontroll vid anställning till ledande befattningar i kommuner.

Förvaltningens bedömning

I Bilaga 1 framgår alla befattningar i förvaltningen och huruvida belastningsregisterkontroll ska genomföras inför anställning eller ej. Bilaga 1 är ett levande dokument för förvaltningen och ska inte på något sätt fastställas av nämnden, men finns med som underlag i återrapporteringen av nämndens uppdrag till förvaltningen. Det finns flera befattningar som ”arbetar nära Malmöbor”, men där förvaltningen inte bedömer att belastningsregisterkontroller inför anställning är aktuellt, framför allt med hänsyn till lagarnas förarbeten, se ovan. Förvaltningen bedömer dock att det finns en befattning som inte omfattas av någon av lagarna men som ”arbetar nära Malmöbor” och utför insatser i hemmet: fixartjänsterna.

Fixartjänst och IT-fixare (befattning vaktmästare)

Fixartjänsten ges enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter (7 §). Dessa anställningar omfattas med andra ord inte av lagstiftningen kring arbete med äldre och funktionsnedsatta trots att dessa medarbetare utför insatser i hemmet.

I förarbetet till lagen framgår ”Regeringen anser att möjligheten till registerkontroll bör omfatta alla insatser i hemmet åt äldre eller vuxna personer med funktionsnedsättning som en kommun ansvarar för.” (Prop. 2025/26:61, s. 30). Lagstiftarens ambition har alltså varit **alla** insatser i hemmet. Däremot tycks insatser enligt lag om vissa kommunala befogenheter ha glömts bort eller förbisetts eftersom regeringen vidare i propositionen skriver att ”kommunala insatser som riktar sig till äldre personer och vuxna personer med funktionsnedsättning och som utförs i hemmet regleras i socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och 12 kap. hälso- och sjukvårdslagen.” (Prop. 2025/26:61, s. 30).

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen anser att de som anställs för att utföra fixartjänster borde belastningsregisterkontrolleras. Förvaltningen lämnar dock inget förslag till beslut, annat än att nämnden godkänner återrapporteringen av uppdraget. Detta på grund av att det saknas lagstöd för belastningsregisterkontroller av fixartjänsterna.

Ansvariga

Olof Malmström Avdelningschef